

Bruselj, 19. september 2025
(OR. en)

12743/25

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0291 (NLE)

SOC 604
GENDER 170
ANTIDISCRIM 80
EMPL 401
TELECOM 296
CYBER 242
DATAPROTECT 208
DIGIT 170
FREMP 230

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	19. september 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Zadeva:	Predlog SKLEP SVETA o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa glede osnutka priporočila Odbora ministrov Sveta Evrope o enakosti in umetni inteligenci

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 518 final.

Priloga: COM(2025) 518 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 19.9.2025
COM(2025) 518 final

2025/0291 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa glede osnutka priporočila Odbora ministrov Sveta Evrope o enakosti in umetni inteligenci

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o določitvi stališča, ki naj se v imenu Unije zastopa v Odboru ministrov Sveta Evrope (v nadaljnjem besedilu: Odbor ministrov) v zvezi s predvidenim sprejetjem priporočila Sveta Evrope o enakosti in umetni inteligenci (v nadaljnjem besedilu: priporočilo). Priporočilo je pripravil Odbor strokovnjakov za umetno inteligenco, enakost in diskriminacijo (GEC/ADI-AI) in bo predvidoma potrjeno na skupnem plenarnem zasedanju Komisije za enakost spolov (GEC) in Usmerjevalnega odbora za boj proti diskriminaciji, raznolikost in vključevanje (CDADI) 18.–20. novembra 2025, da bi bilo prek koncem leta 2025 Odboru ministrov predloženo v sprejetje.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Odbor ministrov Sveta Evrope

Odbor ministrov je organ odločanja Sveta Evrope, ki ga sestavljajo ministri za zunanje zadeve ali stalni predstavniki 46 držav članic Sveta Evrope v Strasbourgu. Vloga in naloge Odbora ministrov so opisane v poglavju IV Statuta Sveta Evrope (v nadaljnjem besedilu: Statut). V skladu s členom 14 Statuta ima vsaka članica Sveta Evrope v Odboru ministrov enega predstavnika, ki ima en glas. Vse države članice EU so članice Sveta Evrope in so zato zastopane v Odboru ministrov. EU ima status opazovalke brez glasovalne pravice.

2.2. Odbor strokovnjakov za umetno inteligenco, enakost in diskriminacijo

GEC/ADI-AI je skupni pododbor GEC in CDADI, ki ga je Odbor ministrov zadolžil, da do konca leta 2025 pripravi priporočilo o učinku umetno-inteligenčnih sistemov, njihovem potencialu za spodbujanje enakosti, vključno z enakostjo spolov, in tveganjih, ki jih lahko povzročijo v zvezi z nediskriminacijo.

Odbor GEC/ADI-AI sestavlja osem predstavnikov držav članic Sveta Evrope, štirje predstavniki GEC in štirje predstavniki CDADI ter šest neodvisnih strokovnjakov z uveljavljenim strokovnim znanjem na področjih umetne inteligence, človekovih pravic, enakosti, vključno z enakostjo spolov, in nediskriminacije. Vsak član odbora GEC/ADI-AI ima en glas. EU sodeluje, vendar nima glasovalne pravice.

GEC in CDADI sestavljajo predstavniki 46 držav članic Sveta Evrope, od katerih ima vsak po en glas. Poleg tega se plenarnih zasedanj udeležujejo predstavniki različnih organov Sveta Evrope, medvladnih organizacij, predstavniki držav s statusom opazovalk ter nevladnih organizacij in specializiranih institucij. Predstavniki Evropske unije se občasno udeležujejo plenarnih zasedanj, vendar nimajo glasovalne pravice.

2.3. Okvirna konvencija Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi

Svet Evrope je 17. maja 2024 sprejel Okvirno konvencijo Sveta Evrope o umetni inteligenci in človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi (v nadaljnjem besedilu: Okvirna konvencija), pravno zavezujočo pogodbo, katere cilj je zagotoviti, da so dejavnosti v življenjskem ciklu umetno-inteligenčnih sistemov v celoti skladne s človekovimi pravicami, demokracijo in pravno državo ter hkrati spodbujajo tehnološki napredek in inovacije.

Okvirna konvencija zajema umetno-inteligenčne sisteme, ki bi lahko posegali v človekove pravice, demokracijo in pravno državo. Načela in obveznosti iz Okvirne konvencije se bodo

uporabljali za dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, ki jih izvajajo javni organi ali zasebni akterji, ki delujejo v njihovem imenu. Poleg tega morajo pogodbenice Konvencije tveganja in vplive, ki izhajajo iz dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, ki jih izvajajo zasebni akterji, obravnavati na način, ki je skladen s ciljem in namenom Konvencije, vendar se lahko odločijo, ali bodo uporabile obveznosti iz Konvencije ali sprejele druge ustrezne ukrepe. Konvencija določa nadaljnji sklop splošnih obveznosti in temeljnih načel v zvezi z varstvom človekovega dostojanstva in avtonomije posameznika ter spodbujanjem enakosti in nediskriminacije. Poleg tega zahteva spoštovanje zasebnosti, varstvo osebnih podatkov, preglednost in nadzor, da se zagotovi odgovornost. Eno od načel je namenjeno tudi varnim inovacijam in eksperimentiranju v nadzorovanih okoljih.

Konvencija vključuje tudi sklop ukrepov, katerih cilj je zagotoviti razpoložljivost dostopnih in učinkovitih pravnih sredstev v primeru kršitev človekovih pravic, ki so posledica dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov. Vključuje tudi učinkovita procesna jamstva in zaščitne ukrepe za osebe, na pravice katerih je znatno vplivala uporaba umetnointeligenčnih sistemov. Poleg tega bi bilo treba posameznike obvestiti, da so v interakciji z umetnointeligenčnim sistemom in ne s človekom.

Konvencija vključuje tudi ukrepe za ocenjevanje in zmanjšanje tveganj in škodljivih vplivov, ki jih je treba izvajati ponavljajoče, da se ugotovijo dejanski in morebitni vplivi na človekove pravice, demokracijo in pravno državo ter sprejmejo ustrezni preprečevalni ukrepi in ukrepi za zmanjšanje tveganj.

Konvencija pa tudi določa, da bi morale pogodbenice oceniti potrebo po prepovedih nekaterih uporab umetnointeligenčnih sistemov, ki se štejejo za nezdružljive s spoštovanjem človekovih pravic, delovanjem demokracije ali pravno državo, ali moratorijih nanje.

Vsaka pogodbenica Konvencije bi morala na nacionalni ravni vzpostaviti ali določiti enega ali več učinkovitih mehanizmov za nadzor skladnosti z obveznostmi iz Konvencije, kot so jih določile pogodbenice.

Unija je Konvencijo podpisala 5. septembra 2024, po sprejetju Sklepa Sveta (EU) 2024/2218 z dne 28. avgusta 2024 o podpisu Okvirne konvencije v imenu Evropske unije. Konvencijo so ob tej priložnosti podpisale tudi Andora, Črna gora, Gruzija, Islandija, Izrael, Japonska, Kanada, Lihtenštajn, Norveška, Republika Moldavija, San Marino, Švica, Ukrajina, Združene države Amerike in Združeno kraljestvo.

Komisija je 3. junija 2025 sprejela predlog sklepa Sveta za začetek postopka za sklenitev Okvirne konvencije v imenu Unije pod pogoji iz Sklepa Sveta (EU) 2024/2218.

Konvencija naj bi se v Uniji izvajala izključno z Uredbo (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (v nadaljnjem besedilu: akt o umetni inteligenci)¹ ter drugim ustreznim pravnim redom Unije, če se uporablja². Akt o umetni inteligenci določa celovito ureditev umetne inteligence, katere cilj je

¹ Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb (ES) št. 300/2008, (EU) št. 167/2013, (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 in (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 in (EU) 2020/1828 (Akt o umetni inteligenci).

² Zlasti v direktivah o standardih za organe za enakost, Direktivi Sveta (EU) 2024/1499 z dne 7. maja 2024 o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost, enakega obravnavanja oseb v zadevah zaposlovanja in poklica ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost, enakega obravnavanja žensk in moških v zadevah socialne varnosti ter pri dostopu do blaga in storitev in oskrbi z njimi ter o spremembi direktiv

spodbujati inovacije in uvajanje zaupanja vredne umetne inteligence, hkrati pa varovati zdravje, varnost in temeljne pravice, kot so zapisane v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), vključno s pravico do nediskriminacije in enakostjo spolov. Akt o umetni inteligenci vsebuje harmonizirana pravila, ki na splošno temeljijo na popolni harmonizaciji in urejajo dajanje na trg, dajanje v uporabo in uporabo umetnointeligentnih sistemov v Uniji. Ta pravila se neposredno uporabljajo v državah članicah, razen če je v navedeni uredbi izrecno določeno drugače.

2.4. Predvideno priporočilo Sveta Evrope o enakosti in umetni inteligenci

Priporočilo se osredotoča na potencial umetne inteligence za spodbujanje enakosti, vključno z enakostjo spolov, in na tveganja, ki jih lahko predstavlja v zvezi z nediskriminacijo. Cilj priporočila bo dopolniti splošni okvir, določen v Okvirni konvenciji, kar zadeva načelo enakosti na področju umetne inteligence in človekovih pravic, demokracije in pravne države (CETS št. 225), in razvit v tesnem sodelovanju z Odborom za umetno inteligenco (CAI).

Priporočilo temelji na študiji o učinku umetnointeligentnih sistemov, njihovem potencialu za spodbujanje enakosti, vključno z enakostjo spolov, in tveganjih, ki jih lahko povzročijo v zvezi z nediskriminacijo, ki sta jo GEC in CDADI potrdila leta 2023³. V študiji so bile opredeljene štiri dopolnjujoče se možnosti za regulativno in politično ukrepanje za zagotovitev trdnega pristopa k umetni inteligenci na podlagi človekovih pravic, in sicer (1) preprečevanje, preglednost in odgovornost, (2) dostop do pravnega varstva in mehanizmov zanj, (3) raznolikost, vključevanje, zastopanje in udeležba, (4) demokratična udeležba, ozaveščanje javnosti in krepitev zmogljivosti.

Da bi zbral prispevke deležnikov in zainteresirane javnosti, je Svet Evrope od 10. marca 2025 do 28. aprila 2025 izvajal javno posvetovanje o osnutku priporočila.

Odbor GEC/ADI-AI je o osnutku priporočila razpravljal na sejah od 25. do 26. septembra 2024 ter od 26. do 27. februarja 2025. Zadnje zasedanje strokovne skupine bo potekalo od 7. do 9. oktobra 2025 in takrat bo osnutek besedila priporočila dokončno oblikovan. Pred tem zasedanjem je bila konec julija deljena peta revidirana različica priporočila (sklic GEC/ADI-AI(2024)7rev5).

Osnutek priporočila je bil obravnavan tudi na zasedanjih GEC in CDADI novembra 2024 ter bo na skupnem plenarnem zasedanju GEC in CDADI od 18. do 20. novembra 2025 predvidoma odobren za predložitev Odboru ministrov. Odbor ministrov namerava priporočilo uradno sprejeti do pomladi 2026.

Namen predvidenega priporočila je „pomagati državam članicam pri spodbujanju enakosti, vključno z enakostjo spolov, ter preprečevanju vseh oblik diskriminacije in boju proti njim pri vseh njihovih dejavnostih ter dejavnostih akterjev javnega in zasebnega sektorja v življenjskem ciklu umetnointeligentnih sistemov“.

Priporočilo ne bi ustvarilo pravno zavezujočih učinkov in obveznosti ter bi temeljilo na prostovoljni uporabi s strani držav članic Sveta Evrope. Vendar lahko Odbor ministrov v

2000/43/ES in 2004/113/ES ter Direktivi (EU) 2024/1500 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja in enakih možnosti žensk in moških pri zaposlovanju in poklicu ter o spremembi direktiv 2006/54/ES in 2010/41/EU.

³ Poročilo o zasedanju s sedmega plenarnega zasedanja Usmerjevalnega odbora za boj proti diskriminaciji, raznolikost in vključevanje (CDADI), 27.–29. junij 2023, CDADI (2023)13, <https://rm.coe.int/7th-plenary-meeting-27-29-june-2023-report/488010b9d5>.

skladu s členom 15(b) statuta od vlad držav članic zahteva, „da ga seznani z dejanji, ki so jih začele v zvezi z danimi priporočili.“

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Predlaga se, da bi stališče Unije bilo, da se strinja s sprejetjem osnutka priporočila s strani Sveta ministrov, pod pogojem, da se zagotovi skladnost s pravnim redom Unije, zlasti aktom o umetni inteligenci, in skladnost z Okvirno konvencijo Sveta Evrope. Sedanji osnutek priporočila (rev5 iz julija 2025) še ni v celoti skladen.

Natančneje, Unija bi se morala strinjati s sprejetjem osnutka priporočila pod pogojem, da priporočilo izpolnjuje naslednje zahteve:

1. Ukrepi v zvezi z akterji v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov ne presegajo obveznosti, določenih v aktu o umetni inteligenci, ki na splošno v celoti harmonizira pravila za umetno inteligenco v Uniji, vključno s področjem enakosti.

Priporočilo bi moralo zlasti omogočiti zadostno prožnost pri izvajanju akta o umetni inteligenci (v skladu s pristopom Okvirne konvencije), kar bi zahtevalo ustrezne spremembe sklicevanj na potrebo po sprejetju „učinkovitih ukrepov“ v odstavkih 7, 9, 10 in 36 osnutka priporočila.
 - Ukrepe, predlagane v odstavkih 9, 10.1 in 18.2 osnutka priporočila, bi bilo treba ustrezno spremeniti, da bi se izognili priporočilom za uvedbo dodatnih pozitivnih obveznosti v zvezi s spodbujanjem enakosti s strani ponudnikov in uvajalcev umetnointeligenčnih sistemov.
 - Določbe odstavka 5.1 osnutka priporočila bi bilo treba ustrezno prilagoditi, da se prepreči neomejena omejitev uporabe umetne inteligence, ki ni združljiva s pristopom EU k ureditvi umetne inteligence in politiko EU o inovacijah.
2. Opredelitev ukrepov in standardov v priporočilu je pojasnjena v besedilu, da se zagotovita skladnost in interoperabilnost s pravnim okvirom Unije, tako terminološko kot vsebinsko.
 - Zlasti bi bilo treba v odstavku 18 ustrezno prilagoditi sklicevanja na „enotne standarde“, da se zagotovi zadostna prožnost pri izvajanju, in sklicevanja na „pristranskost“, da se zagotovi, da ukrepi ostanejo sorazmerni in osredotočeni na škodo.
3. Zaščitni ukrepi v zvezi s človeškimi revizijskimi in pritožbenimi postopki (v odstavku 16a) se ustrezno prilagodijo v skladu z aktom o umetni inteligenci in Okvirno konvencijo, s čimer se zagotovi skladnost med obema instrumentoma, hkrati pa se prepreči uvedba posebnih obveznosti na področju umetne inteligence za ponudnike ali uvajalce umetnointeligenčnih sistemov, ki niso predvidene v pravnem redu Unije⁴.
4. Obseg sektorjev, ki so na koncu odstavka 36 osnutka priporočila navedeni kot sektorji, ki zahtevajo posebno pozornost, se spremeni, da se zagotovi njegova doslednost in da ne presega področij z visokim tveganjem, opredeljenih v aktu o umetni inteligenci (prilogi I in III), s čimer se prepreči vključitev sektorjev, ki v njem

⁴ Glej različico z referenčno številko GEC/ADI-AI(2024)7rev5.

niso navedeni, ali pa se taka sklicevanja preoblikujejo v smislu ukrepov spremljanja ali drugih dovolj prožnih pristopov⁵.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Člen 218(9) PDEU se uporablja ne glede na to, ali je Unija članica organa ali pogodbenica sporazuma⁶.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“⁷.

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Kot je navedeno v oddelku 2, mora priporočilo sprejeti Odbor ministrov, ki je organ, ustanovljen z mednarodnim sporazumom in lahko doseže pravne učinke z vplivanjem na izvajanje in uporabo akta o umetni inteligenci.

Natančneje, nekatere določbe akta o umetni inteligenci izrecno navajajo, da bi bilo treba pri izvajanju akta o umetni inteligenci upoštevati obstoječe „mednarodne pristope“ in „mednarodne standarde“. Člen 40(3) akta o umetni inteligenci na primer določa, da morajo udeleženci v postopku standardizacije upoštevati „obstoječ[e] mednarodn[e] standard[e] na področju UI, ki so skladni z vrednotami, temeljnimi pravicami in interesi Unije“. V priporočilu bodo določene smernice za spodbujanje enakosti v življenjskem ciklu umetno-inteligenčnih sistemov, ki bi lahko bile eno od referenčnih meril za ocenjevanje harmoniziranih standardov. Hkrati člen 56(1) akta o umetni inteligenci zahteva, da urad za umetno inteligenco pri olajševanju priprave kodeksov prakse na ravni Unije upošteva „mednarodne pristope“. Komisija je prvi kodeks prakse glede umetno-inteligenčnih modelov za splošne namene že dokončala in ocenila kot ustrezen za ponudnike umetno-inteligenčnih modelov za splošne namene, da dokažejo skladnost z ustreznimi obveznostmi iz akta o umetni inteligenci.

V skladu s členom 56(6), prvi pododstavek, akta o umetni inteligenci morata Urad za umetno inteligenco in odbor redno spremljati in ocenjevati, kako sodelujoči dosegajo cilje kodeksov prakse in kako prispevajo k pravilni uporabi te uredbe.

V predvidenem času sprejetja priporočila bo delo v zvezi s harmoniziranimi standardi napredovalo in kodeks praks za umetno-inteligenčne modele za splošne namene iz akta o umetni inteligenci bo že dokončan. Priporočilo bi lahko bilo pomembno za prihodnje posodobitve kodeksa praks in standardov.

⁵ Glej različico z referenčno številko GEC/ADI-AI(2024)7rev5.

⁶ Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točka 64.

⁷ Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Navedeni namen predvidenega priporočila je „pomagati državam članicam pri dejanjih za spodbujanje enakosti, vključno z enakostjo spolov, ter preprečevanju vseh oblik diskriminacije in boju proti njim pri vseh njihovih dejavnostih ter dejavnostih akterjev javnega in zasebnega sektorja v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov“.

To je v skladu z namenom akta o umetni inteligenci, ki je „izboljšati delovanje notranjega trga z določitvijo enotnega pravnega okvira, predvsem za razvoj, dajanje na trg, dajanje v uporabo ter za uporabo umetnointeligenčnih sistemov v Uniji, v skladu z vrednotami Unije, da bi spodbujali uvajanje na človeka osredotočene in zaupanja vredne umetne inteligence in hkrati zagotovili visoko raven varovanja zdravja, varnosti in temeljnih pravic, kot so določene v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, vključno z demokracijo, pravno državo in varstvom okolja, za zaščito pred škodljivimi učinki sistemov UI v Uniji ter da bi podpirali inovacije“.

Priporočilo se večinoma prekriva z aktom o umetni inteligenci, in sicer:

- Cilj priporočila je boj proti neenakosti, ki izhaja iz umetne inteligence, in je podoben cilju akta o umetni inteligenci, tj. zagotoviti visoko raven varstva temeljnih pravic iz Listine EU o temeljnih pravicah, vključno s pravico do enakosti in nediskriminacije, pred škodljivimi učinki umetnointeligenčnih sistemov v Uniji.
- Osebnostno in stvarno področje uporabe akta o umetni inteligenci in (ukrepov iz) priporočila je v bistvu enako, in sicer javni in zasebni akterji, ki razvijajo ali uvajajo umetno inteligenco in dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov.
- Podoben postopen in diferenciran pristop k umetnointeligenčnim sistemom je v skladu z Okvirno konvencijo o umetni inteligenci uporabljen v aktu o umetni inteligenci in priporočilu.
- Priporočilo določa zahteve glede preglednosti in (človeškega) nadzora za prepoznavanje in preprečevanje diskriminacije na podlagi dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov ter boj proti njej, ki so podobne zahtevam iz akta o umetni inteligenci, med drugim zlasti iz členov 13, 14, 49, 50 in 86.
- Zahteve iz priporočila glede opredelitve, ocenjevanja, zmanjševanja in spremljanja tveganj diskriminacije so podobne zahtevam in obveznostim iz akta o umetni inteligenci za ponudnike ali uvajalce visokotveganih umetnointeligenčnih sistemov, med drugim zlasti iz členov 9, 10, 17, 26 in 27;

v priporočilo so vključene tudi določbe v zvezi s standardi, ki so podobne določbam v zvezi s harmoniziranimi standardi Unije iz členov 40 do 49.

- Priporočilo vsebuje ukrepe v zvezi z dokumentacijo, postopkovnimi zaščitnimi ukrepi in pravnimi sredstvi, ki so podobni tistim iz akta o umetni inteligenci, zlasti iz členov 11, 12, 26, 53, 85 in 86 akta o umetni inteligenci.
- Priporočilo opredeljuje ciljne sektorje za vključevanje enakosti in zahteva ukrepe, pri katerih so tveganja diskriminacije še posebej pereča, ki se delno prekrivajo s kategorizacijo visokega tveganja iz akta o umetni inteligenci (člen 6 ter prilogi I in III).

Priporočilo zajema tudi elemente, ki so skupni pravnemu redu Unije na področju nediskriminacije in enakosti. To zadeva zlasti direktivi o organih za enakost, sprejeti na podlagi členov 19 in 157 PDEU⁸. Zadevni elementi priporočila vključujejo:

- zahteve za države članice, da organom za enakost zagotovijo zadostne finančne, človeške in tehnične vire ter z njimi sodelujejo pri oblikovanju ustrezne zakonodaje, politik in upravnih, regulativnih ali drugih okvirov (pomembnih za člena 3 in 4 direktiv);
- zahteve glede preglednosti in nadzora, ki organom za enakost omogočajo, da preverijo, ali je prišlo do diskriminacije, in ocenijo, ali je glede takih umetnointeligentnih sistemov treba določiti moratorij ali jih prepovedati (pomembno za člena 8 in 9 direktiv);
- zahteve za podporo ali pomoč žrtvam diskriminacije na podlagi umetne inteligence pri uveljavljanju njihovih pravic, vključno s predložitvijo pripomb sodišču (pomembno za člene 6, 7, 8, 9, 10 in 11 direktiv).

Priporočilo je sicer namenjeno spodbujanju enakosti in preprečevanju diskriminacije, vendar vsebuje predvsem zakonodajne in politične ukrepe v zvezi z akterji v življenjskem ciklu umetnointeligentnih sistemov (glej točko 2 priporočila). Natančneje, določa priporočila o ocenah učinka na enakost, certificiranju, preglednosti, spremljanju in nadzoru umetnointeligentnih sistemov, kot je pojasnjeno zgoraj.

V Uniji se večina priporočila ne bo izvajala s horizontalno zakonodajo o enakosti, ki se uporablja za vse gospodarske akterje, kot je zakonodaja o organih za enakost, temveč z zakonodajo, ki se posebej nanaša na subjekte, ki zagotavljajo in uvajajo umetnointeligentne sisteme, zlasti aktom o umetni inteligenci in/ali njegovimi izvedbenimi ukrepi. Obrazložitveni memorandum dejansko izrecno priznava, da akt o umetni inteligenci že izvaja (del) priporočil (glej odstavek 11 obrazložitvenega memoranduma).

Iz tega sledi, da se priporočilo osredotoča na področje, ki ga zajema akt o umetni inteligenci. Materialna pravna podlaga za stališče, ki se v imenu Unije zastopa glede navedenih

⁸ Direktiva (EU) 2024/1500 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja in enakih možnosti žensk in moških pri zaposlovanju in poklicu ter o spremembi direktiv 2006/54/ES in 2010/41/EU (UL L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj>); Direktiva Sveta (EU) 2024/1499 z dne 7. maja 2024 o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost, enakega obravnavanja oseb v zadevah zaposlovanja in poklica ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost, enakega obravnavanja žensk in moških v zadevah socialne varnosti ter pri dostopu do blaga in storitev in oskrbi z njimi ter o spremembi direktiv 2000/43/ES in 2004/113/ES (UL L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj>).

elementov priporočila, bi zato moral biti člen 114 PDEU, ki je primarna pravna podlaga akta o umetni inteligenci.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 114 PDEU.

4.3. Zaključek

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti člen 114 PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa glede osnutka priporočila Odbora ministrov Sveta Evrope o enakosti in umetni inteligenci

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Svet Evrope namerava sprejeti priporočilo (v nadaljnjem besedilu: priporočilo) za obravnavo učinka umetnointeligenčnih sistemov, njihovega potenciala za spodbujanje enakosti, vključno z enakostjo spolov, in tveganj, ki jih lahko povzročijo v zvezi z nediskriminacijo. Priporočilo naj bi Komisija Sveta Evrope za enakost spolov (GEC) in Usmerjevalni odbor za boj proti diskriminaciji, raznolikost in vključevanje (CDADI) sprejela na skupnem plenarnem zasedanju od 18. do 20. novembra 2025, Odbor ministrov Sveta Evrope pa naj bi ga uradno odobril.
- (2) Cilj priporočila je dopolniti Okvirno konvencijo Sveta Evrope o umetni inteligenci ter človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi (v nadaljnjem besedilu: Okvirna konvencija), ki jo je Unija podpisala na podlagi Sklepa Sveta (EU) 2024/2218, v zvezi z načelom enakosti, in sicer z izdajo podrobnih specifičnih priporočil za enakost za države članice.
- (3) Okvirna konvencija določa splošna načela in obveznosti, ki bi jih morale pogodbenice Okvirne konvencije spoštovati, da bi zagotovile varstvo človekovih pravic, demokracije in pravne države v zvezi z dejavnostmi v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov. Komisija je predlagala, naj Unija sklene Okvirno konvencijo⁹. Sklep Sveta o sklenitvi Okvirne konvencije je v postopku sprejemanja v Svetu.
- (4) Evropski parlament in Svet sta 13. junija 2024 na podlagi členov 16 in 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) sprejela Uredbo (EU) 2024/1689¹⁰, ki določa harmonizirana pravila, ki na splošno temeljijo na popolni harmonizaciji in ki urejajo dajanje na trg, dajanje v uporabo in uporabo umetnointeligenčnih sistemov v Uniji. Ta pravila se neposredno uporabljajo v državah članicah, razen če je izrecno določeno drugače.

⁹ Predlog SKLEP SVETA o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi (COM(2025) 265 final).

¹⁰ Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb (ES) št. 300/2008, (EU) št. 167/2013, (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 in (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 in (EU) 2020/1828 (Akt o umetni inteligenci) (UL L, 2024/1689, 12.7.2024).

- (5) Okvirna konvencija se v Uniji izvaja izključno z aktom o umetni inteligenci in drugim ustreznim pravnim redom Unije, kadar je to ustrezno.
- (6) Primerno je določiti stališče, ki naj se v imenu Unije zastopa v zvezi s priporočilom na skupnem plenarnem zasedanju GEC in CDADI ter v Odboru ministrov, saj bo priporočilo, čeprav ni zavezujoče, lahko odločilno vplivalo na vsebino prava Unije, in sicer na Uredbo (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci.
- (7) Osebno in stvarno področje uporabe Priporočila v veliki meri sovпада z Uredbo (EU) 2024/1689, v kateri so določena pravila za umetno inteligenco, ki na splošno temeljijo na popolni harmonizaciji v Uniji.
- (8) Sprejetje priporočila lahko vpliva na obstoječa in predvidljiva prihodnja skupna pravila Unije ali spremeni njihovo področje uporabe v smislu člena 3(2) PDEU. Unija ima zato izključno zunanjo pristojnost, da v imenu Unije zavzame stališče za sprejetje priporočila.
- (9) Unija bi morala zagotoviti, da je priporočilo združljivo s pravom Unije in da se lahko za vse vidike, ki so harmonizirani na ravni Unije, v pravnem redu Unije izvaja z obstoječim pravnim redom Unije, zlasti Uredbo (EU) 2024/1689 ter direktivama 2024/1499 in 2024/1500. Kar zadeva posebna priporočila, ki se nanašajo na razvoj in uporabo umetnointeligenčnih sistemov, ki so v celoti usklajeni v Uniji, bi si morala Unija prizadevati zagotoviti, da je priporočilo skladno z določbami akta o umetni inteligenci in načeli iz Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni inteligenci.
- (10) Če so ti pogoji izpolnjeni, se lahko priporočilo v imenu Unije odobri na skupnem plenarnem zasedanju GEC in CDADI, ki bo potekalo od 18. do 20. novembra 2025, ter na naslednji seji Odbora ministrov.
- (11) Ker Unija sama ni članica Sveta Evrope, temveč so to vse njene države članice, stališče izrazi jo njene države članice, pri čemer delujejo skupno –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa na skupnem plenarnem zasedanju GEC in CDADI ter na seji Odbora ministrov, je, da se ne nasprotuje sprejetju priporočila o umetni inteligenci in enakosti, če se upoštevajo naslednji pogoji:

1. ukrepi v zvezi z akterji v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov ne presegajo obveznosti, določenih v aktu o umetni inteligenci, ki na splošno v celoti harmonizira pravila za umetno inteligenco v Uniji, vključno s področjem enakosti. Priporočilo bi moralo zlasti omogočiti zadostno prožnost pri njegovem izvajanju, v skladu s pristopom Okvirne konvencije. Prav tako ne bi smelo priporočati uvedbe dodatnih pozitivnih obveznosti v zvezi s spodbujanjem enakosti s strani ponudnikov in uvajalcev umetnointeligenčnih sistemov ter neomejene omejitve uporabe umetne inteligence;
2. opredelitev ukrepov in standardov v priporočilu mora zagotoviti skladnost in interoperabilnost s pravnim okvirom Unije, tako terminološko kot vsebinsko;
3. zaščitni ukrepi v zvezi s človeškimi revizijskimi in pritožbenimi postopki morajo biti v skladu z aktom o umetni inteligenci in Okvirno konvencijo, s čimer se zagotovi

skladnost med obema instrumentoma, hkrati pa se prepreči uvedba posebnih obveznosti na področju umetne inteligence za ponudnike ali uvajalce umetnointeligenčnih sistemov, ki niso predvidene v pravnem redu Unije;

4. obseg sektorjev, ki so v priporočilu opredeljeni kot sektorji, ki jim je treba nameniti posebno pozornost, bi moral zagotavljati skladnost s področji z visokim tveganjem, opredeljenimi v aktu o umetni inteligenci (prilogi I in III), in jih ne presegati. Druga možnost je, da se v priporočilu ti sektorji ustrezno različno obravnavajo glede ukrepov spremljanja ali drugih dovolj prožnih pristopov.

Člen 2

Stališče iz člena 1 izrazijo države članice Unije, ki so članice Sveta Evrope in delujejo skupno.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na države članice.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik/predsednica*